

Razne vesti.

V Ljubljani, dne 15. maja 1914.

— (Osebnosti.) Podeljen je dvornemu svetniku vrhovnega in kasijskega sodišča dr. Ignaciju Pevtzu naslov senatnega predsednika o priliki umirovljenja, podpredsedniku višjega deželnega sodišča v Trstu Simonu Letichu pa vitežki križec Leopoldovega reda. — Imenovani so: avskultanta Senen Mogorovič in dr. Guidon Battigi za sodnika, prvi v Buzetu, drugi v Trziču; pravni praktikant Anton Matašič za avskultanta v okrožju višjega dež. sodišča v Trstu; praktikantje deželne vlade Franc Premrau pl. Premierstein, dr. Fran Hubad in dr. Viktor Schiffer za deželnovladne koncipiste. Otvoril je odvetniško pisarno v Kranju višji dež. sodni svetnik v. p. Anton Levec. Umril je odvetnik dr. Dermota v Gorici.

— (Šestdesetletnica Franca Kleina.) Klein, veliki mojster pravne vede in stvaritelj novega civilnopravnega reda je praznoval dne 24. p. m. šestdesetletnico svojega rojstva. Tem povodom na Dunaju prirejeno slavlje bilo je nad vse veličastno. Dr. Ernst baron Plener je izročil slavljencu od dvornega svetnika Lamascha sestavljeno adreso, portretno plaketo in pa slavnostni spis¹⁾ z ogovorom, v katerem je zlasti poudarjal, da se veliki duh Kleinov ni zadovoljil z reformo civilnopravnega reda kot svojim življenskim delom, marveč neumorno deloval naprej ne samo na polju formalnega, marveč tudi materialnega prava, kazoč nova pota zlasti v gospodarskih in socialnopolitičnih vprašanjih modernega pravnega življenja. Sekcijski svetnik dr. vit. Schauer je izročil jubilarju čestitke imenom sodelovalcev Kleinovih v pravosodnem ministrstvu, dekan prof. dr. Speil je govoril imenom pravne fakultete na Dunaju, dr. Johann Mayer imenom Wr. Juristische Gesellschaft, katere predsednik je Klein; vrsto častitk je zaključil predsednik odvetniške zbornice dr. pl. Feistmantel. V svojih odgovorih je Klein posebno poudarjal, da je v sedanjih časih neizogibne diferenciacije v kulturnem razvoju treba bolj kot kdaj negovati, kar je skupno, da je treba velikopoteznih, enotnih umstvenih kompleksov,²⁾ kar bodi zlasti smoter in naloga pravnih organizacij. Veliko pozornosti je vzbudil odgovor Kleina na zastopnika pravosodnega ministra, v katerem govori o nadaljni usodi velike civilnopravne reforme. Z ozirom na sicer optimistično naziranje Kleinovo glase se tozadevne njegove sklepne besede ne samo kakor lahek ukor, marveč naravnost kakor lahen nastavek nekake resignacije: „Wenn ich nun auch seinerzeit mit der Überzeugung an die Arbeit gegangen bin, dass alles gut und glanzend ist, beschleicht mich immer die Sorge, ob sich um das Werk in seiner

¹⁾ Festschrift für Franz Klein zu seinem 60. Geburtstage 24. April 1914. Umfang 36. Bogen, Preis broschiert K 12, gebunden K 14. Manzschke u. k. Hof-Verlags- und Universitäts-Buchhandlung Wien.

²⁾ To misel razvija Klein posebno tudi v svojem „Grundriss“: Das Organisationswesen der Gegenwart. Berlin. Vahlen. 1913.

weiteren Geltung nicht irgendwelche Nebel zu legen beginnen, ob sich in dem Gebäude nicht Risse und Springe zeigen, ob nicht das, was als hell ausstrebend zur Sonne gedacht war, sich zu neigen beginnt. Nicht alles kann ja mit jener Kraft gehalten werden, die die Begeisterung gibt. Diesem Umstande bitte ich Sie, Herr Sektionschef, Ihr Augenmerk zuzuwenden, damit bei dem ohnehin geringen Prestige, das leider oft österreichische Schöpfungen begleitet, man nicht sagen könne, dass das Werk abgefallen sei. Es wäre viel schlimmer, wenn wir diese Post streichen müssten, als wenn wir sie nie in unser Aktivum eingestellt hätten.“

— (Cigani.) Dosedanja zakonodaja, pri nas zlasti zelo raztezni vlačgarski zakon, je pač nekoliko omejila cigansko nadlego, bistvenegaboljšanja razmer pa ni ustvarila, kajti cigan je ostal kakršen je bil: brezdelen postopač brez posla in brez poklica, vedno pripravljen, da si prilasti tuje imetje, če ne z lepa, pa z grda. Pretkanost ciganov je tudi prav hitro spoznala Ahilovo peto dosedanjih zakonov: vseskozi nedostatna možnost pravilne identifikacije ne samo posameznih ciganov marveč celih ciganskih rodov, omogočuje ciganom, da ponajviše uspešno kljubujejo pozitivnemu uspehu proti njim uvedenim preiskavam. Ker ponajveč ni možna identifikacija, je z ozirom na lažnjivost ciganov onemogočeno vsaktero raziskavanje njihovega predživljenja oziroma njihovih predkazni — najvažnejših dokaznih sredstev osobito pri deliktih zoper varnost imovine. Francoski zakon iz leta 1912 (16. julija), kateremu je sledila izvršilna naredba 16. februarja 1913 skuša priti tem nedostatkom v okom z natančnimi predpisi glede identifikacije ciganov oziroma nomadov, kakor jih imenuje ta zakon. Ker se vsled tozadavnega iniciativnega predloga s tem vprašanjem bavi tudi socialno-politični odsek naše državne zbornice, naj bodo velezanimive določbe francoskega zakona tu na kratko omenjene. Na francoskih tleh sploh ne sme bivati noben cigan brez jasne, neoporečne, uradno izdane legitimacije, ki natančno identifikuje ne samo glavarja dotičnega rodu, marveč tudi vse njegove člane do drugega leta starosti. Legitimacija, katero izdajajo politična (obmejna) oblastva obstoji iz celega zvezka, ki so numerirani in katerim odgovarjajo pri oblastvih hranjenj, natančno vodeni registri. V dotičnem zvezku niso zaznamovana samo takozvana generalija, marveč tudi vsi antropometrični pripomočki, fotografije v dvojnih izvodih (en face in en profil), odtiski prstov itd. Ta uredba omogočuje skoro absolutno zanesljivo identifikacijo vsakega posameznika, pa tudi takojšno spoznanje in ustanovitev njegovega predživljenja in zlasti predkazni. Zloraba legitimacij seveda tudi manjkanje legitimacij se strogo kaznuje, slednje po danih okolišnih (inozemci) s takojšnjim odgonom preko državnih mej: določbe, ki gotovo bolj odgovarjajo pravnemu čutu, kakor obsodba po § 1 vlač. zakona, ki se osobito pri ciganih skoro nikdar ne opira na konkretna dejstva, marveč zgolj na — cigansko naravo, ki vendar ne more biti neprestano trajajoč dejanski stan po sodiških kaznjivega dejanja.

„Slovenski pravnik“ izhaja 15. dne vsakega meseca in ga dobivajo člani društva „Pravnika“ brezplačno; za nečlane pa velja za vse leto 10 K, za pol leta 5 K.